

"Solució final"

Fundador del Centre d'Informació i Cooperació del Kurdistan a Madrid, actualment és membre actiu del Centre de Catalunya del Kurdistan. Va tornar del seu darrer viatge a Turquia amb l'esquena desfeta pels soldats turcs, és clar, "i, si sóc viu, és perquè no sabien que era periodista". Des que investiga el cas kurd s'ha anat convençant que no es tracta tant d'un conflicte entre nacionalitats, com d'un problema de democràcia, de manca de democràcia, en una àrea clau del planeta com és l'Orient Mitjà.

Turquia acaba de fer unes eleccions legislatives que han modificat l'arc parlamentari en favor del Partit de la Prosperitat, islamista. Els vint milions de kurds que hi viuen, i que formen el 30% de la població, no han aconseguit cap diputat del partit que els representa, el Hadep. Tot i ser membre de l'OTAN i del Consell d'Europa i aspirar a ingressar a la Unió Europea, l'estat turc viola sistemàticament els drets més fonamentals de l'home amb una política planificada d'extermini del poble kurd.

—*La victòria del partit de la Prosperitat, Refah, en aquestes últimes eleccions legislatives, Occident l'ha viscut amb un cert nerviosisme. Malgrat tot, sembla que finalment Turquia no tindrà govern islamista.*

—L'auge de l'islamisme a Turquia, com en molts llocs, és un auge controlat, i el Refah ha vigilat molt la seva imatge per no fer por abans d'arribar al poder. És cert que és un partit directament finançat per l'Àrab Saudita, però també li dona suport el govern

**José Iglesias,
parla sobre
la forta repressió
que Turquia
exerceix sobre el
Kurdistan.**

José Iglesias, membre actiu del Centre de Catalunya del Kurdistan. Demana un alto-el-foc per iniciar el procés de pau.

d'Ankarà mateix. Turquia, que de cara a Occident es presenta com un estat laic, paga el sou dels imams i, indirectament, finança la construcció de mesquites. Com tots els governs que volen mantenir la gent a casa perquè no es queixi de les condicions de vida, ara Turquia també s'empara en la religió.

A més, cal dir que els islamistes no han guanyat les eleccions, només han tret més diputats. La llei electoral turca, absolutament nefasta i antidemocràtica, assegura al govern

ISABEL GALI

que no hi hagi representació dels partits kurds ni de cap altre que pugui posar en perill el que ells en diuen la "seguretat nacional", que no és sinó la preservació dels privilegis del poder militar. Aquesta llei suposa, per exemple, que en una ciutat d'un milió d'habitants com Diyarbakir, on el Partit de la Democràcia del Poble, el Hadep, ha guanyat les eleccions amb el 56% dels vots, i on el Refah només ha fet el 18%, els islamistes obtinguin cinc diputats i el Hadep cap, perquè en tot l'estat no ha aconseguit un 10% de vots. El que és terrible de Turquia és que en disset anys la situació ha empitjorat; no hi ha cap partit capaç de fer una política reformista perquè toparia frontalment amb el poder fàctic dels militars.

—*Vol dir que, sigui quina sigui la composició final del nou govern, la política interna turca no canviarà gaire?*

—És sorprenent de veure que la premsa turca vagi plena del missatge que cal recuperar l'imperi otomà, que tenen tot el món en contra i que tot és culpa dels enemics externs. Molt

' per als kurds

ORIOL MARTÍ

poques vegades accepten l'enemic intern: sigui el poble kurd o el seu propi poble. Durant setanta anys s'han negat a admetre un problema kurd, i des del 91 practiquen la "solució final", que no és sinó un genocidi del poble kurd.

D'una altra banda, hem de veure molt clarament que la política turca no passa pel Parlament, i menys tractant-se de la qüestió kurda. Els partits de Turquia són per a repartir-se les engrunes de poder. Tant el Partit de la Recta Via (DYP) com el Partit de la Mare Pàtria (ANAP), tots dos dins l'espectre de la dreta kemalista ("cabdillista", hereva dels principis de Mustafà Kemal, fundador de la república), per més que hagin governat fina ara, només han pogut

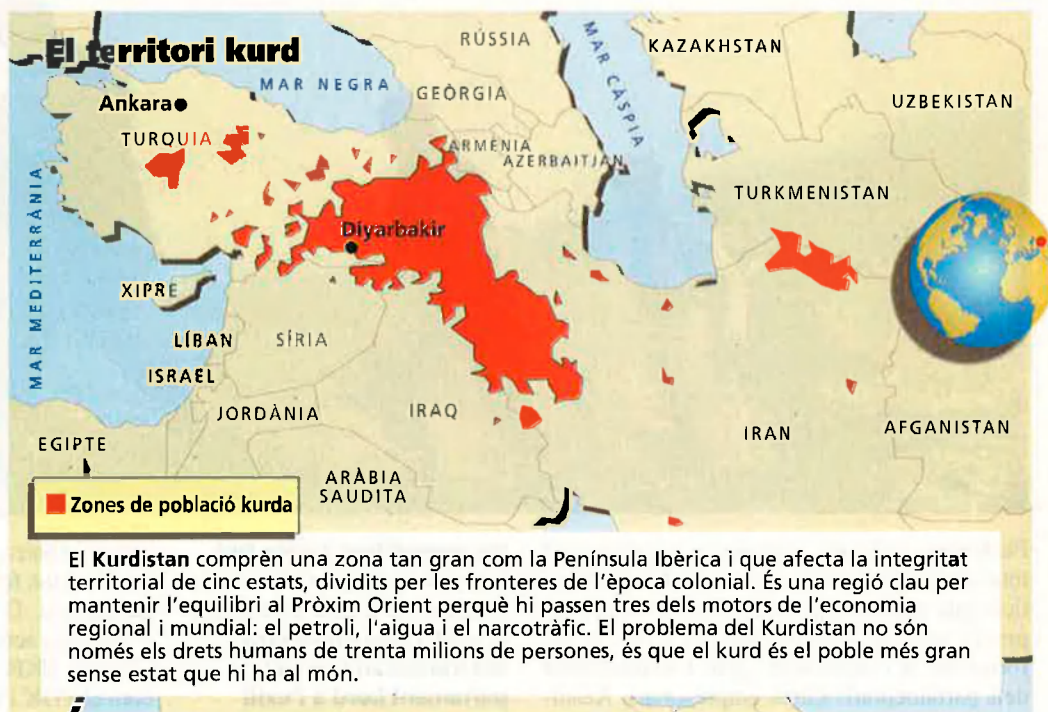
decidir la manera d'estructurar el repartiment del pastís, però no la destinació del pastís. La destinació del pastís, la decideix l'estat major.

—*Als ulls d'Occident Turquia és una democràcia multipartidista. Qui és, i què fa, l'oposició turca?*

—El Partit Popular Socialdemòcrata (CHP) i el Partit de l'Esquerra Democràtica (DSP) en el fons també són partits kemalistes. El problema és que no hi ha esquerra turca, l'han exterminada. Qualsevulla que escrigui res contra els interessos del govern és empresonat. Tota l'oposició democràtica turca o bé és a la presó o és morta o és a l'exili. No hi ha partits autèntics, no hi ha sindicats democràtics. Per això crec que el problema kurd no és solament un problema de xoc entre dues nacions. La raó de fons per la qual l'estat turc no vol donar la llibertat al poble kurd és que aleshores el que realment li cauria a sobre és el 70% de la població no kurda.

—*L'ONU i els Estats Units consideren el Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK) un partit terrorista.*

—Els qui coneixem el lloc i la gent que hi viu, allò que ens espanta és de veure fins on pot arribar la repressió contra els kurds.

El Kurdistan comprèn una zona tan gran com la Península Ibèrica i que afecta la integritat territorial de cinc estats, dividits per les fronteres de l'època colonial. És una regió clau per mantenir l'equilibri al Pròxim Orient perquè hi passen tres dels motors de l'economia regional i mundial: el petroli, l'aigua i el narcotràfic. El problema del Kurdistan no són només els drets humans de trenta milions de persones, és que el kurd és el poble més gran sense estat que hi ha al món.

"Tota l'oposició democràtica turca o bé és a la presó o és morta o és a l'exili. No hi ha partits autèntics, no hi ha sindicats democràtics. Per això crec que el problema kurd no és solament un problema de xoc entre dues nacions. La raó de fons per la qual l'estat turc no vol donar la llibertat al poble kurd és que aleshores el que realment li cauria a sobre és el 70% de la població no kurda."

Abans hi havia partits moderats kurds, que durant la brevíssima primavera del govern de Turgut Ozal van poder defensar una mica els seus drets, malgrat totes les tortures i la mort de diputats. Amb el paroxisme de la repressió ja han cremat 2.000 pobles, han mort 20.000 persones, hi ha 65.000 presos polítics, tortures cada dia, a tota hora, molts periodistes estrangers han estat assassinats o empresonats...

La repressió és tan bèstia que quan vas al Kurdistan tothom et diu "jo sóc del PKK"; no et diuen "sóc kurd" amb la boca petita. Els adolescents, que han vist violar la mare i les germanes, que tenen els avis morts, i que ells mateixos han estat torturats, sortiran amb ganivets al carrer i aleshores sí que hi haurà terrorisme, perquè no els hauran deixat cap més sortida. El PKK, en aquests moments, actua com un dic de contenció de la fúria kurda.

—*Una de les condicions que la Unió Europea exigia a Turquia per a l'acord duaner era la reforma de la llei antiterrorista.*

—No hi ha hagut cap reforma de la llei; l'única cosa que han fet és rebaixar les sentències per delictes d'expressió, que a Turquia vol dir proferir "Kurdistan" o dir "Turquia és una dictadura" en veu alta. El

Parlament europeu demanava la revocació total de la llei antiterrorista, no sols la de l'article que tipifica aquest delictes, i l'inici d'un procés més democratitzador, és a dir, la reforma de la Constitució, amb l'alliberament dels parlamentaris kurds empresonats. Resulta que el que ha fet Tansu Çiller és tocar un sol article de la llei que imposava penes de tres a cinc anys per rebaixar-les fins a penes d'un any a tres, de forma que, finalment, no hi ha hagut cap procés d'excrceració.

—Malgrat això l'acord d'unió duanera ha tirat endavant.

—Es que les condicions que imposava el Parlament europeu eren un simple maquillatge. Aquesta actitud no farà canviar Turquia. L'únic que pot fer canviar el país en aquests moments és, o bé un procés de reforma democràtica de la Constitució actual, filla del cop d'estat del 1980, que no garanteix gens ni mica els drets dels ciutadans; o bé la via fàctica: proclamar un alto-el-foc, deixar de matar al Kurdistan, deixar de torturar a les comissaries i encaminar-se cap a un procés a l'estil d'Irlanda o de Palestina.

—El PKK, el partit més important del Kurdistan turc, què proposa com a solució?

—Em fa molta gràcia quan diuen que el PKK és estalinista, el PDK (Partit Democràtic del Kurdistan) de Barzani, tribal, i la UPK (Unió Patriòtica del Kurdistan, que actua al nord de l'Iraq, igual que el PDK), socialista. Els kurds, per sobreviure, fan el que sigui, si veuen que serveix. El PKK era més estalinista quan li era útil ser-ho, però ara ja no ho és.

Ara és un partit democràtic de caràcter na-

Els guerrillers kurds lluiten per defensar els seus drets com a poble. El PKK, el partit més important del Kurdistan turc i el parlament kurd a l'exili reclamen, primer de tot, un alto-el-foc que acabi amb la matança del poble kurd.

cional. Abans demanava la independència i ara demana una federació i fins i tot acceptaria una autonomia. D'una altra banda, res d'això no es planteja actualment.

Tant el PKK, com el Parlament kurd a l'exili, com el PDK i la UPK, reclamen, primer de tot, un alto-el-foc, és a dir, que deixin de matar-los. Però els turcs no hi estan disposats encara; només accepten la 'solució final' per al poble kurd.

Isabel Galí

DEM

Imatge de dos decapitats kurds. Els adolescents kurds han vist violar la mare i les germanes, tenen els avis morts i ells mateixos han estat torturats.